

**UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI MEDICINĂ
VETERINARĂ „ION IONESCU DE LA BRAD” IAȘI
FACULTATEA DE AGRICULTURĂ
DOMENIUL DE DOCTORAT: AGRONOMIE
SPECIALIZAREA: MANAGEMENT ȘI MARKETING
ÎN AGRICULTURĂ**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**STUDII PRIVIND DEZVOLTAREA PRODUCȚIEI AGRICOLE
ÎN ZONA PREORĂȘENEASCĂ A MUNICIPIULUI ORADEA, LA
ORIZONTUL ANULUI 2012**

**CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC,
*PROF. UNIV. DR. Aurel CHIRAN***

**DOCTORAND,
*Ec. Alina-Emilia-Maria MOȘOIU***

Iași, 2009

REZUMAT

Teza de doctorat intitulată „**Studii privind dezvoltarea producției agricole în zona preorășenească a municipiului Oradea, la orizontul anului 2012**” cuprinde rezumatul (în limba română și limba franceză), o introducere, 6 capitole și bibliografia.

Partea I vizează **studiul bibliografic și monografia zonei cercetate**, aspecte care sunt tratate în cadrul capitolelor I și II.

În cadrul **capitolului I** sunt tratate aspectele legate de **studiul bibliografiei de specialitate din țară și străinătate cu privire la dezvoltarea producției agricole în România și în alte țări dezvoltate**.

În prima parte a capitolului sunt evidențiate problemele ce definesc resursele naturale și umane ale agriculturii românești, cât și funcțiile sociale și economice și alte caracteristici ale producției agricole. Se insistă asupra locului pe care îl deține agricultura României în valoarea produsului alimentar final, comparativ cu Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii. De asemenea, este scoasă în evidență schema activităților agroalimentare și rurale, apoi structura producției vegetale și de creștere a animalelor, insistându-se asupra materiilor prime vegetale și animale ce formează baza alimentației umane.

În continuare, se prezintă evoluția producției agricole românești după anul 1989, plecând de la situația privind fragmentarea funciară din anul 1948 și situația din 1998.

În acest context sunt scoase în evidență o serie de elemente ce au făcut obiectul reformei radicale din agricultură, între care menționăm:

- *liberalizarea și îmbunătățirea funcționării pieței pământului;*
- *privatizarea;*
- *restructurarea sau lichidarea întreprinderilor agricole de stat din amonte (servicii de mecanizare, de producere a semințelor certificate), cât și a celor din aval (depozite de cereale și alte produse finite);*
- *liberalizarea prețurilor și noua politică de subvenționare a producătorilor agricoli etc.*

Sunt prezentate informații cu privire la structura producției agricole, evoluția suprafeței și a producției la principalele culturi. De asemenea, se fac referiri asupra evoluției suprafețelor și producțiilor obținute la fructe și struguri.

În ultima parte a capitolului se fac referiri la unele produse de origine animală, cum ar fi: laptele și produsele lactate și carnea, insistându-se asupra gradului de asigurare a nevoilor de consum.

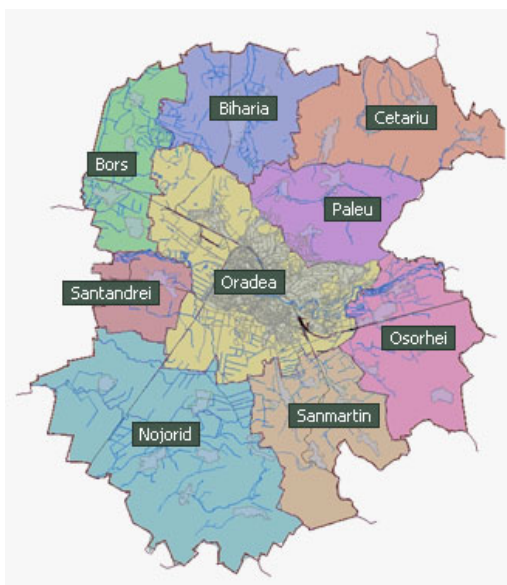
În ultimul subcapitol sunt evidențiate câteva elemente legate de producția agricolă în cadrul Uniunii Europene și unele țări dezvoltate.

Se tratează aspectele legate de eficiența fermelor și stimulentele oferite prin Politica Agricolă Comunitară, ponderea în valoarea producției agricole a principalelor țări din U.E., populația ocupată în agricultură cu exemplificarea mai ales a noilor țări membre, unde populația agricolă este numeroasă.

De asemenea, se prezintă și ponderea importurilor și a exporturilor (pe grupe de produse agricole) în cadrul comerțului exterior, structura suprafețelor cultivate și efectivele de animale.

Datele monografice privind zona preorășenească a municipiului Oradea fac obiectul capitolului II.

În prima parte a capitolului se prezintă amplasarea geografică și structura administrativă a arealului cercetat, cu detalierea unor elemente pe fiecare localitate componentă a zonei preorășenești a municipiului Oradea.

Harta administrativă a zonei preorășenești a municipiului Oradea

Se continuă cu analiza condițiilor naturale, prin care s-a urmărit stabilirea gradului de favorabilitate pentru diferite culturi și specii de animale în cadrul celor trei formațiuni de relief: zona montană, zona deluroasă și zona de câmpie.

Sunt prezentate în detaliu condițiile climatice, cu diferențieri evidente în cadrul zonei de câmpie, a dealurilor premontane și a zonei montane. Elementele analizate se referă la temperatura aerului, umiditatea relativă a aerului, nebulozitatea, durata de strălucire a soarelui, vânturile și precipitațiile atmosferice. De asemenea, se analizează rețeaua hidrografică și hidrologică, vegetația și solurile.

Un alt aspect analizat se referă la populația și forța de muncă, care sunt prezentate atât la nivelul zonei cercetate, cât și în cadrul fiecărei localități componente.

Principalii indicatori privind evoluția populației se referă la structura populației pe sexe, pe naționalități, populația stabilă, evoluția populației, structura pe medii de reședință, pe ramuri de activitate și pe profesii.

Partea a II-a a tezei de doctorat intitulată „**Rezultate și interpretarea acestora**” cuprinde **cercetările proprii**.

Capitolul III prezintă „**Materialul și metodologia de cercetare**”.

La început se scot în evidență obiectivele cercetării, după care se insistă asupra metodelor de cercetare, a instrumentelor de cercetare și a indicatorilor de evaluare a cadrului teoretic și metodologic al cercetărilor.

Menționez că metodologia de cercetare se aliniază sistemului practicat în Uniunea Europeană, fiind orientată către cercetarea statistică aleatoare.

Sunt detaliate principalele variabile cercetate în cadrul arealului analizat, între care:

- *suprafețele cultivate cu principalele culturi;*
- *producția vegetală;*
- *efectivele de animale;*
- *producția animală (carne, lapte, ouă etc.).*

Se detaliază cercetarea bazată pe sondajul statistic și anchetă cu chestionar scris, care a vizat preferințele consumatorilor pentru un anumit produs în funcție de preț și calitate, previziunea vânzărilor, eficiența promovării etc.

În **capitolul IV** intitulat „**Analiza diagnostic privind evoluția producției agricole în zona preărășenească a municipiului Oradea, în perioada 2004-2007**”, după ce se fac o serie de considerații generale privind agricultura județului Bihor, se trece la analiza evoluției producției agricole în zona preorășenească a municipiului Oradea.

Se analizează evoluția principalilor indicatori, dintre care enumerăm:

- *structura suprafeței agricole;*
- *producția medie la hectar și producția totală la principalele produse cultivate în terenul arabil și la struguri și fructe;*
- *efectivele de animale pe specii;*

- *producția medie și producția totală la carne, lapte și ouă;*
- *producția marfă și altele.*

Ultima parte a capitolului IV se referă la perspectivele privind dezvoltarea agriculturii în zona preorășenească a municipiului Oradea după aderarea României la Uniunea Europeană.

La început se fac referiri privind locul arealului cercetat comparativ cu agricultura județului Bihor, după care se insistă asupra procesului de restructurare prin aplicarea Politicii Agricole Comunitare.

Implementarea Planului Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2007-2013 se va baza pe asigurarea unei complementarități între politica de piață și politica de dezvoltare rurală.

Obiectivele de viitor vizează dezvoltarea acestei microzone în plan economic și social, alinierea la standardele economice și sociale euro-atlantice în consens cu cele naționale, instaurarea unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale, cât și creșterea coeziunii economico-sociale. În acest sens se insistă asupra sprijinului financiar din fonduri comunitare și naționale pentru dezvoltarea sectorului zootehnic, a sectorului vegetal, prin aplicarea unor scheme de plată unică pe suprafață, dar și a unor plăți naționale directe complementare.

De asemenea, se are în vedere și schema de plată pentru culturile energetice, cât și pentru producerea zahărului prin cultivarea sfeclii de zahăr.

Sprijinul financiar național vizează susținerea producției marfă la o serie de culturi (sfeclă de zahăr, orez, in și cânepă, soia, hamei); procesarea plantelor textile; susținerea financiară a sectorului horticola pentru legume-fructe, sector viticol, cartof pentru industrializare, plante medicinale și aromatice, producția de flori, plante dendrologice și ornamentale și sectorul de îmbunătățiri funciare. În plus, sprijinul financiar național vizează și sectorul zootehnic pentru susținerea ameliorării populației de animale, susținerea îmbunătățirii calității produselor de origine animală și susținerea măsurilor pentru producerea și comercializarea produselor agricole.

Capitolul V are ca obiect „Studiul nevoilor de consum și a consumului populației din zona preorășenească a municipiului Oradea la principalele produse agricole”.

În prima parte a capitolului se fac referiri asupra populației din zona preorășenească a municipiului Oradea și a nevoilor de consum la principalele produse agricole. Se detaliază nevoile de consum ale populației, punându-se accent pe nevoile de hrană.

De asemenea, se analizează nevoile de consum a populației din arealul studiat pe comune și pe sexe, scoțându-se în evidență factorii endogeni și exogeni care influențează nivelul acestora.

De asemenea, se scot în evidență și recomandările nutriționiștilor privind consumul zilnic de produse agroalimentare, diferențiat pe categorii de vârstă, pe sexe, pe grad de sănătate etc.

Se analizează și evoluția consumului la principalele produse, în corelație cu veniturile populației și ponderea autoconsumului.

Pentru a stabili care sunt tendințele consumului alimentar al populației din zona preorășenească a municipiului Oradea, s-a realizat un studiu de caz folosind sondajul statistic bazat pe anchetă cu chestionar scris în cadrul unui eșantion diferențiat pe localitățile componente ale arealului cercetat.

S-au parcurs mai multe etape și anume:

- *stabilirea obiectivelor privind cererea de consum pentru produsele agricole;*
- *precizarea arealului de aplicare a sondajului și a perioadei de desfășurare;*
- *stabilirea eșantionului;*
- *elaborarea chestionarului și aplicarea pe eșantionul dat;*
- *validarea rezultatelor și prelucrarea acestora folosind un program informatic de statistică socială SPSS.*

S-au analizat următoarele aspecte: structura eșantionului pe grupe de vârstă, pe sexe, pe mediu de reședință, după nivelul educației, după ocupație, după venitul lunar net al familiilor persoanelor intervievate, după ponderea din venitul lunar a cheltuielilor alocate pentru produsele agroalimentare, după frecvența achiziționării (a pâinii și a produselor de panificație, a cărnii și preparatelor din carne, a laptelui și produselor lactate, a legumelor, fructelor, conservelor și sucurilor din legume și fructe și a altor produse agroalimentare).

De asemenea, s-a analizat proveniența produselor agroalimentare, structura consumului mediu săptămânal la pâine și produse de panificație, carne și preparate din carne, lapte și produse lactate, ouă, legume, fructe, conserve și sucuri, zahăr, dulciuri, ulei etc.

Alți indicatori analizați s-au referit la ponderea autoconsumului mediu săptămânal la pâine și produse de panificație, la carne și produse din carne, la lapte și produse lactate, la ouă, legume, fructe, conserve și sucuri din legume și fructe, zahăr, dulciuri, ulei și altele.

S-a cercetat și importanța calității produselor agroalimentare în momentul achiziționării, legătura dintre sănătate și consumul unor produse agroalimentare, influența venitului personal și a prețurilor asupra achiziționării produselor agroalimentare, modul de prezentare și ambalajul produsului în momentul achiziționării, prestigiul producătorului în actul de cumpărare, influența diferitelor forme de promovare asupra procesului de achiziționare.

Capitolul VI se referă la „Proiectarea variantelor strategice de dezvoltare a agriculturii în zona preorășenească a municipiului Oradea la orizontul anului 2012”.

Mai întâi au fost evidențiate o serie de neajunsuri privind agricultura din arealul cercetat, după care s-au stabilit obiectivele dezvoltării durabile din zona preorășenească a municipiului Oradea pentru asigurarea securității alimentare a populației.

Se precizează că obiectivul major în agricultură și industria alimentară îl reprezintă dezvoltarea durabilă a unui sector agroalimentar competitiv prin creșterea cantitativă și calitativă a producției, modernizarea și îmbunătățirea prelucrării și marketingului produselor agroalimentare și asigurarea securității alimentare a populației. Sunt enumerate și obiectivele specifice zonei preorășenești a municipiului Oradea:

- *creșterea veniturilor sectorului agro-silvic;*
- *modernizarea tehnologică;*
- *aplicarea marketingului și managementului modern la nivelul exploatațiilor;*
- *menținerea și dezvoltarea comunităților rurale;*
- *utilizarea durabilă a resurselor;*
- *îmbunătățirea calității mediului.*

În continuare se analizează nivelul investițiilor ca factor de bază a dezvoltării agriculturii, atât la nivelul fermelor, pe localități, cât și la nivelul agriculturii județului Bihor.

Se insistă asupra necesității unor noi investiții pentru depozitarea cerealelor, condiționarea și păstrarea acestora, amenajarea de spații în zootehnie și modernizarea acestora, irigații și alte lucrări de îmbunătățiri funciare, dezvoltarea și modernizarea parcului de tractoare și mașini etc.

Ultima parte a acestui capitol se referă la metodologia și etapele proiectării variantelor strategice de dezvoltare a agriculturii în zona preorășenească a municipiului Oradea. Sunt trecute în revistă metodele de previziune și măsurile necesare pentru realizarea obiectivelor privind Planul Strategic de Dezvoltare a Agriculturii în zona cercetată.

Sunt scoase în evidență resursele necesare (financiare, materiale și umane), dar și sursele de asigurare a acestora.

De asemenea, sunt stabilite și termenele de atingere a obiectivelor, factorii care influențează realizarea acestor termene etc.

Pentru elaborarea variantelor strategice s-a procedat mai întâi la realizarea analizei SWOT a agriculturii zonei preorășenești a municipiului Oradea, după care s-au analizat oportunitățile de dezvoltare, tipul de proces strategic abordat, modalitățile de aplicare (aplicarea imediată și în întregime a strategiei; aplicarea treptată, eșalonată într-o anumită perioadă de timp), natura și mărimea resurselor necesare pentru realizarea investițiilor și determinarea indicatorilor de eficiență.

Noile variante proiectate au avut în vedere rezultatele de producție obținute la principalele culturi, consumul populației locale și diferențierea tehnologiilor (tehnologii convenționale și tehnologii ecologice).

Variantele proiectate se vor baza atât pe creșterea producțiilor medii cât și a efectivelor de animale matcă și a suprafețelor cultivate cu principalele culturi.

Față de situația existentă (varianta V_0), având la bază tehnologiile aplicate s-au proiectat două variante de dezvoltare a producției vegetale:

- V_1 – *tehnologie convențională;*

- V_2 – *tehnologie ecologică.*

De asemenea, pentru asigurarea nevoilor de consum în perspectiva anului 2012, **s-a proiectat o a treia variantă (V_3) pentru dezvoltarea producției animale**, care prezintă **trei subvariante**, și anume:

- $V_{3.1}$ – *realizarea a 30 % din nevoile de consum la produsele animale până în anul 2012;*

- $V_{3.2}$ – *realizarea a 40 % din nevoile de consum la produsele animale până în anul 2015;*

- $V_{3.3}$ – *realizarea a 40 % din nevoile de consum la produsele animale până în anul 2018.*

Punerea în practică a acestor variante necesită investiții considerabile care vor putea fi accesate prin elaborarea unor proiecte ce vor viza atât creșterea efectivelor de animale, dar mai ales a capacităților de cazare și procesare a produselor materie primă, crearea a noi locuri de muncă prin extinderea pieței și a rețelelor de distribuție, a promovării și valorificării produselor finite.

Teza de doctorat se încheie cu **concluzile, recomandările pentru producție și bibliografia.**